Trafikavdelningen

Handläggare
Fredrik Cavalli-Björkman
08-686 3904
fredrik.cavalli-bjorkman@sll.se

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-04-22

Trafiknämnden
2020-05-26, punkt 13

Ärende
TN 2020-0237

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Svar på skrivelsen från (s) angående analys av sjötrafikupphandlingen

Ärendebeskrivning

Socialdemokraterna har inkommit med skrivelse gällande analys av sjötrafikupphandlingen.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande den 15 april 2020 samt skrivelse från (s) angående kostnader i upphandling av sjötrafik daterad den 18 februari 2020

Förslag till beslut

Förvaltningschefen föreslår att trafiknämnden beslutar följande.

1. Skrivelsen anses besvarad.

Förslag och motivering

Förvaltningen ombeds i skrivelsen att redogöra för tre frågor.

- Vilka slutsatser har förvaltningen dragit av upphandlingen och hur man kan undvika att något liknande händer igen?
- Hur har förvaltningen arbetat för att stärka sin organisation gällande att ge ett beslutsunderlag med en saklig och väl fungerande utvärdering av anbudsgivare?
- Vilka frågor skulle det enligt trafikförvaltningen vara relevant för en extern granskning av upphandlingsförfarandet att besvara?

Vägen mot upphandlande trafikavtal i skärgårdstrafiken har varit lång och kan i korthet sammanfattas enligt nedan.

- 2007: Första gången som upphandling genomfördes av trafikdrift m.m. av Waxholmsbolagets egna fartyg (förutom Waxholm II).

- 2013: Ny upphandling genomfördes med förslag till tilldelningsbeslut. Trafiknämnden beslutade dock i september 2013 att, i stället för att tilldela, dra tillbaka upphandlingen med en direktupphandling av tidigare leverantörer som följd (interimsavtal på två år).

- 2015: Ny upphandling av skärgårdstrafiken genomfördes, vilket resulterande i sex olika avtalsområden, E29 A-F. Upphandlingen överprövades och samtliga sex tilldelade leverantörer direktupphandlades i väntan på dom.

- Överprövningarna avseende E29 A, E och F avslogs, varför de temporära avtalen i dessa områden kunde ersättas med ordinarie kontrakt som löper till år 2028.

- Överprövningarna avseende E29 B, C och D resulterade i att upphandlingen av dessa avtalsområden skulle göras om.

- Den omgjorda upphandlingen resulterade i fyra avtalsområden, E39 B, C, D1 och D2. Upphandlingen avseende E39 B och C tilldelades under 2018. Område C överprövades inte och en ansökan om överprövning avseende område B avslogs. Båda områden har numera permanenta kontrakt som löper till 2028.

- Område D2 avslutades under 2019. Område D1 är under upphandling och förväntas tilldelas i juni 2020. En tidigare upphandling avseende område D1 (Åsättra-trafiken) fick avbrytas på grund av otillräckligt anbud.

I samtliga avtal där övergång av verksamhet aktualiserats har all personal tackat ja till övergång.

Waxholmsbolagets personal flyttades under 2013 från bolaget till trafikförvaltningen. I samband med överflyttningen fick

trafiknämnden/trafikförvaltningen uppdraget att förvalta Waxholmsbolagets verksamhet. Sedan dess har ett intensivt utvecklingsarbete bedrivits. Sektion Sjötrafik arbetar i dag med samma processer, styrande dokument och med stöd av samma resurser m.m. som andra trafikslag inom trafikförvaltningen.

På trafikförvaltningen finns en mycket erfaren och etablerad upphandlingssektion som i projektform ansvarar tillsammans med respektive trafikslag för upphandlingar. Upphandlingar görs enligt lagkrav och internt styrda processer. Trafikaffärsprocessen, som då även omfattar sjötrafik, vidareutvecklas ständigt. Projektgruppen styrs och leds av programledning, sponsor och trafikråd. Frågor och beslut bereds i trafikrådets beredningsgrupp.

Sektion Sjötrafik arbetar således med upphandling på samma sätt som övriga trafikslag. Anbudsgivare utvärderas enligt de krav och kriterier vi ställer i upphandlingen.

Då vi är offentlig förvaltning finns alltid möjlighet att överpröva våra beslut. Vi kan konstatera att de senaste årens upphandlingar inom ramen för E39 varit framgångsrika. Endast ett fåtal överprövningar har inkommit till förvaltningsdomstol och samtliga har avslagits.

Trafikförvaltningens verksamhet granskas regelbundet både av trafikförvaltningens interna revision samt regionrevisorerna.

Sara Catoni
Tf förvaltningschef

Fredrik Cavalli-Björkman
Chef trafikavdelningen

Region Stockholm

SKRIVELSE
2020-02-18

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Trafiknämnden

Skrivelse angående analys av sjötrafikupphandlingen

2015 fattades beslut om upphandlingen av sjötrafiken för mellanskärgården. Bolaget TRSM som vann tilldelningen hade inte någon erfarenhet av att bedriva den här typen av storskalig verksamhet. Då anbudsgivarna är hemliga inför nämnden inför beslutet är trafiknämnden beroende av att förvaltningsorganisationen har en objektiv och väl fungerade utvärdering av anbudsgivarnas kompetens och förmåga. Det har uppenbart fallerat rörande TRSM Group. Själva upphandlingen överklagades då Stockholm Sjötrafik AB menade att den skötts på ett felaktigt sätt. Den överklagan har nu resulterat i en förlikning där Region Stockholm betalar 21 miljoner kronor.

Det är dock inte den enda merkostnaden som den här upphandlingen lett till. För att trafiken skulle kunna bedrivas trots överklagan slöts direktupphandlingar med TRSM, de fick snabbt problem med att bedriva verksamheten då de saknade relevant kompetens. Ett annat bolag fick gå in och köpa upp delar av TRSM vilket ledde till höjda ersättningskostnader för regionen i ännu ett nytt avtal i väntan på en ny upphandling. När allt detta summeras landar resultatet på ca 60 miljoner kronor i merkostnader vilka hade kunnat användas för att förbättra trafiken i skärgården.

Sjötrafiken är en förutsättning för en livskraftig skärgård. Året runt. Då krävs det genomarbetade upphandlingar av seriösa aktörer som har erfarenhet av att bedriva sjötrafik och där fokus läggs på kvalitet och långsiktighet. Det är olyckligt att denna upphandling landade såhär. Men nu behöver vi se framåt, se vad vi kan lära oss av detta för att inte göra om samma misstag i framtiden. Vi socialdemokrater vill därför ha en extern granskning av upphandlingsförfarandet och den efterföljande processen med bland annat direktupphandlingar.

Mot bakgrund av ovanstående ställer vi följande frågor:

- Vilka slutsatser har förvaltningen dragit av upphandlingen och hur man kan undvika att något liknande händer igen?
- Hur har förvaltningen arbetat för att stärka sin organisation gällande att ge ett beslutsunderlag med en saklig och väl fungerande utvärdering av anbudsgivare?
- Vilka frågor skulle det enligt trafikförvaltningen vara relevant för en extern granskning av upphandlingsförfarandet att besvara?